

CIPRA

2013

LETNO POROČILO CIPRE INTERNATIONAL

PREPROSTO ŽIVETI!

VSEBINA

Osvobajanje od preobilja

ALPSKI DIALOG _____ str. 04

„Projekt Alpstar je deloval kot dvigalo“

ALPSTAR _____ str. 08

Pomoč pri sprejemanju odločitev

ALPSTAR / C3-ALPS _____ str. 09

Nadaljnje izobraževanje za vse čute

CLIMALP / MOUNTEE _____ str. 10

Človeška nota

CONSTRUCTIVE ALPS _____ str. 11

Uspešno ohranjanje biotopov

EKOLOŠKE MREŽE _____ str. 12

Mladi glasovi, nove ideje

MLADI V ALPAH _____ str. 14

Improgledališče Alpska makroregija

ALPSKA POLITIKA _____ str. 15

Spodbujati in omogočati

„POVEZANOST V ALPAH“ / „ALPSKO MESTO LETA“ _____ str. 16

Kdor je dobro informiran, sprejema boljše odločitve

ALPE NA ODRU / LETNA STROKOVNA KONFERENCA _____ str. 18

Stičišče trajnostnih informacij

SPLET _____ str. 19

Predstavništva CIPRE in njihovi člani _____ str. 20

Ekipa in upravni odbor CIPRE International _____ str. 22

Finančno poročilo in zahvala _____ str. 23

str. 04 ALPSKI DIALOG

str. 08 ALPSTAR

KOLOFON

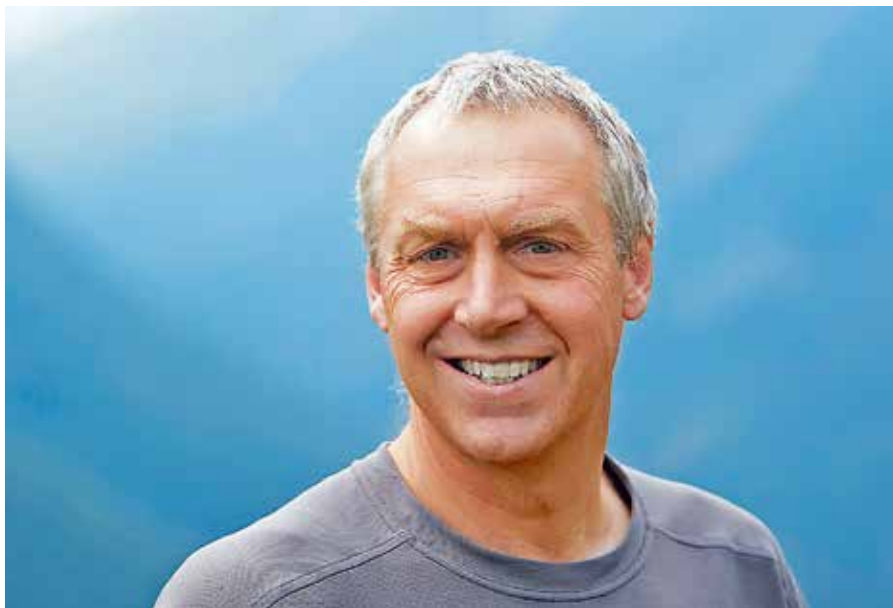
Uredništvo: Claire Simon, Barbara Wülser (odgovorna urednica) –
Postavitve strani: Patrick Reinhardt – **Avtorji:** Tilman Wörtz, Zeitenspiegel; Köbi Gantenbein, Hochparterre; Jakob Dietachmair, Bettina Hug, Claire Simon, Antonija Wieser, Barbara Wülser, CIPRA International – **Prevodi:** Reinhold Ferrari, Nataša Leskovic-Uršič, Marianne Maier, Chris Marsh, Violaine Simon – **Lektorat:** Michael Gleich, Barbara Wülser (de), Pat Moody (en), Francesco Pastorelli (it), Nina Pirc (sl), Claire Simon (fr) – **Tisk:** Gutenberg AG, Schaan/LI –
Skupna naklada: 2.000 izvodov

Vse navedbe morajo biti potrjene na skupščini delegatov 2014.
Ponatis z navedbo vira. Avtorski izvod zaželen.

Letno poročilo lahko brezplačno naročite na naslovu:

CIPRA International, Im Bretscha 22, 9494 Schaan, Liechtenstein
Tel. +423 237 53 53 Fax +423 237 53 54
international@cipra.org www.cipra.org

APRIL 2014

DRAGE BRALKE, DRAGI BRALCI

– Ste že slišali za zadostnost, za suficienco? To je tista beseda, s katero označujemo prizadevanja za čim manjšo porabo virov energije in narave. Ker pa se porabi danes skorajda ne moremo več izogniti, smo se znašli pred velikimi izzivi: po eni strani so Alpe kot dobavitelj obnovljivih virov energije zaradi načrtovanega prehoda na obnovljive, trajnostne vire pod vedno večjim pritiskom, po drugi strani pa vsi skupaj zaradi visokega življenjskega standarda porabimo nadpovprečno veliko virov. Za tiste, ki na območju Alp ne živijo v mestih, se ekološki odtis še poveča, saj so prisiljeni uporabljati avtomobile.

Kaj nam preostane – naj odslej sami šivamo svoja oblačila, hodimo le še peš in počitnice preživljamo kar na domačem balkonu? Na zastavljeno vprašanje ni enega samega odgovora. Tu gre predvsem za to, da bi moralo biti naše potrošniško ravnanje bolj ozaveščeno, morali bi početi to, kar nas resnično osrečuje. Kdor živi v dobro izolirani hiši, prilagaja temperaturo individualnim potrebam po toploti, potuje trajnostno in uporablja lokalne izdelke, živi udobno. In se tudi počuti bolje, saj se zaveda, da ne živi na račun narave in naslednjih generacij.

O tem, kako se trajnostni način življenja sklada z veseljem do življenja, udobjem in uživanjem, kažejo številni primeri dobre prakse. Denimo kmetijska šola v zgornjeavstrijskem Salzkammergut, zgrajena v pasivnem standardu iz lesa domače bele jelke, ali pa gibanje slow food, ki s svojimi seznama kuliraničnih specialitet in domačimi izdelki in pridelki od Italije dalje počasi, a zanesljivo osvaja celotno območje Alp. Tu so še razcvet e-kolesarstva v Švici, ki so ga sprožili dnevni migranti in turisti, ali pa borze za menjavo kakovostnih rabljenih stvari, kot so jih odprli v Kemptnu v bavarskem Allgäu.

S temi in številni drugimi primeri CIPRA kaže poti, ki vodijo v uvo doma omenjeno zadostnost – k družbi in gospodarstvu tako na območju Alp kot tudi drugje, kjer največja vrednota ni gospodarska rast, temveč sta to sreča in zadovoljstvo.

Želim vam prijetno branje našega letnega poročila.

Dominik Siegrist

predsednik CIPRA International

„Sem in tja
res potrebujem
dneve, ko sem
daleč stran od
civilizacije.“

**Katharina
Conradin**

OSVOBAJANJE OD PREOBILJA

ALPSKI DIALOG

Naj bo energija, promet ali turizem, razprava o trajnostnosti se vedno pogosteje osredotoča na vprašanje, kaj pravzaprav potrebujemo za kakovostno življenje. To je bila tudi tema v Alpskem dialogu o prehodu na obnovljive vire energije, s katerim je CIPRA prispevala k razpravi o zadostnosti virov. Ta se je začela oktobra 2013 v Luzernu v osrednji Švici.

_ Občutek, ko lahko od sebe odvržeš vse nepotrebno, občutek svobode. Ob kaminu v stari planšariji, v družbi treh prijateljev. Dolgi pogovori po težki plezalni turi prek prepadnih sten 2.761 m visoke gore Strahlbann v dolini Calnegia v Ticinu. Dim se je vil skozi razpoke med kamni. Električne ni bilo, vodo je bilo treba zajeti iz gorskega potoka, kruh, sir in suho meso v nahrbtniku. Katharina Conradin iz torbice potegne prenosni telefon. Skozi okno vlaka je videti prijazno gričevnato pokrajino, ki brzi mimo. Temno modre oči enaintridesetletnice žarijo za črnimi roževinastimi očali, ko si ogleduje fotografije iz tistega obdobja. Katharina je direktorica organizacije Mountain Wilderness Švica, članske organizacije CIPRE, ki si prizadeva za okolju prijazen alpinizem. Potuje na prireditve, ki jo bo tudi sama moderirala. Alpski dialog se imenuje dogodek v organizaciji CIPRE International in prvi po vrsti, v kateri ima Katharina vlogo članice upravnega odbora. Alpski dialog je zasnovan kot možganska nevihta, v kateri sodelujejo predani posamezniki iz vseh alpskih držav, ki si bodo v dveh poldnevih izmenjali mnenja o prehodu na trajnostne vire v Alpah, predstavili svoje izkušnje in jih obogatili s tujimi, oblikovati pa nameravajo tudi predloge za vsakdanje delovanje in naslednje srečanje ministrov pogodbenic Alpske konvencije.

Pa obstaja vsakdanja sreča?

Ojoj, spet ta telefon. Nezaveden pogled na zaslon. „Sem in tja res potrebujem dneve, ko sem daleč stran od civilizacije,“ potoži Katharina Conradin, „že zato, da mi ni treba stalno pregledovati elektronske pošte.“ Takemu občutku bi lahko rekli tudi sreča. Sreča v preprostem življenju sredi gorskega okolja. Ostaja pa vprašanje, ali skromnost, torej zadostnost, res deluje tudi v

našem vsakdanjiku, pri enaki ali celo višji kakovosti življenja? „V mestu nimam tabornega ognja, mogoče le kamin. Ne potrebujem avtomobila in kljub temu mi uspe priti kamor koli.“

Katharina Conradin pozna svoj ekološki odtis – ta znaša 1,8. Če bi vsi porabili toliko energije in virov kot ona, bi morala biti zemlja 1,8-krat večja. In to kljub temu, da se ne prevaža z avtomobilom, da nakupuje domače izdelke in da na počitnice že leta ne potuje z letalom. Zelo nizka vrednost za nekoga, ki živi v Srednji Evropi. La kako doseči trajnostno vrednost za vsakogar?

Vsakdanje dileme

Na Visoki šoli za socialno delo, tik ob Vierwaldstättskem jezeru, se že zbirajo udeleženci. So najrazličnejših poklicev in iz vseh koncev Alp. Zanimata jih prehod na trajnostne obnovljive vire energije in zadostnost virov. Med njimi je tudi Peter Tramberend (44) z Dunaja: „V našem oddelku se pogosto ukvarjamo z vprašanjem, kako preprečiti prekomerno pozidavo zemljišč. Število takih zemljišč v Avstriji strmo narašča, obmestna naselja se vedno bolj širijo na podeželje, s prometom dnevnih delovnih migrantov narašča število voženj od doma v službo in nazaj, prav tako je vedno večja tudi poraba energije.“ Peter Tramberend si tudi v zasebnem življenju prizadeva doseči ravnovesje med ekologijo in osebnimi željami: rad bi živel v gorskem okolju, vendar je zaposlen na Dunaju. V njegovi družini so težavo rešili tako, da med tednom živijo v mestu, ob koncih tedna pa se preselijo v hišo v gorskem kraju, ki je od Dunaja oddaljen uro vožnje z avtomobilom. „Tako se mi ni treba vsak dan voziti v službo.“

Alain Boulogne (63), zagorele polti, v modrem pulloverju z V izrezom, v črnih hlačah in usnjenih natikačih, je bil v letih 2001–2008 župan smučarskega središča in zdraviliškega kraja Les Gets v Visoki Savoiji. Občina se danes sooča s pomanjkanjem vode. Alain Boulogne se je takrat znašel pred dilemo: ker je število turistov naraščalo, je kraj potreboval vedno več smučišč, na teh pa je vedno več snežnih topov porabilo vedno večje količine vode, ki

vse pogostejše sploh ni več pritekala iz pip ... Boulogne je odredil triletno prepoved gradnje – in pogorel na volitvah. Sokrajani mu niso odpustili njegove politike, ki je domnevno nasprotovala rasti. Danes je prepričan, da je treba ubrati drugačno pot. Od njegove razrešitve dalje se v vlogi predsednika CIPRE Francija zavzema za trajnostni razvoj.

„Poiskati
bo treba
nove
poti.“

Alain
Boulogne

„V Avstriji
se širi razpršena
gradnja, na
podeželje se
vse bolj širijo
tudi obmestna
naselja.“

Peter
Tramberend

Tretji steber: zadostnost virov

Tolmačka in njen kolega izmenično in ne preglasno v angleškem in nemškem jeziku govorita v mikrofoni, ki njuna glasova prenaša do slušalk udeležencev. Na stenah visijo plakati z informacijami o stanju na področju energije v posameznih alpskih državah. Zunaj se pred okni v zlatem jesenskem soncu blešči Vierwaldstättsko jezero in obala na nasprotni strani. Katharina Conradin pozdravi udeležence prvega Alpskega dialoga CIPRE in besedo preda Hanspetru Guggenbühlju (64), ki se občinstvu predstavi z uvodnim predavanjem.

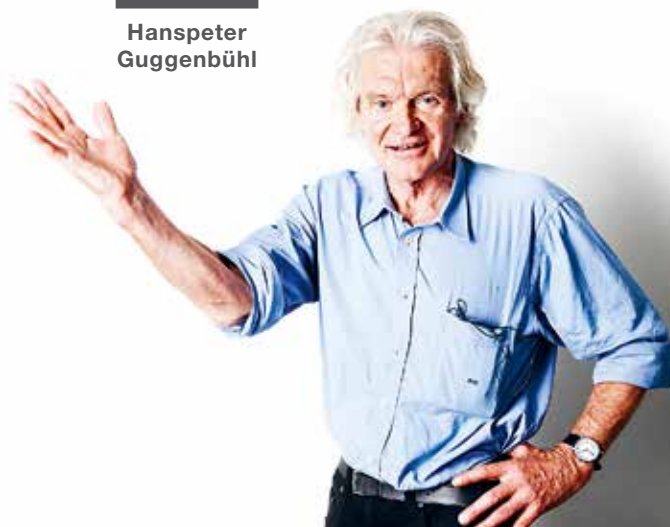
Guggenbühl je strokovnjak za energetiko, članke objavlja v različnih švicarskih revijah. Sivo melirani lasje, izrazite obrazne poteze, navdušen kolesar. „V zadnjih letih mi je čas, ki ga potrebujem do Stilsfer Jocha, uspelo izboljšati kar za dve minuti!“ Prepričan je, da je prehod na trajnostne vire potreben, vendar bo treba preoblikovati njegov koncept. Zaradi subvencij, ki se dodeljujejo za uporabo obnovljivih virov energije, se je močno povečala poraba energije invarčevanje z energijo zato ni več zanimivo. „Kakšen le naj bo učinek subvencij na energijsko varčno gradnjo, če naše potrebe po zemljiščih stalno naraščajo? Je osvetljevanje javnih zgradb v nočnem času res potrebno?“ Stalno naraščanje porabe energije bo izničilo vse dosežene rezultate pri učinkovitosti, s tem pa energijski prehod postavilo pod vprašaj. „To je tako imenovani

povratni ali rebound učinek. Poleg obnovljivih virov energije in učinkovitosti je za prehod na obnovljive vire potreben še tretji steber: to je zadostnost virov. Kot je, denimo, davek na porabo energije – ta bi zagotovo pospešil varčevanje z njo.“

Po zaključeni razpravi so temo poglobljeno obravnavali še na delavnicah. Claire Simon, direktorica CIPRE International, je moderirala razpravo o zadostnosti virov. Kratko pojasnilo glede izvora pojma. Diogen, ki je živel v sodu, je iz tega oblikoval življenjski slog, ekonomist Thomas Malthus pa je v svojem zakonu o rasti prebivalstva drastično predpostavil: v primeru, ko pride med naraščajočim številom prebivalcev in povečevanjem proizvodnje hrane do razkoraka, se zaradi lakote in revščine ponudba in povpraševanje vnovič izravnata. Tak model je oblikoval tudi Rimski klub, le da je prestavljen v današnji čas. „V CIPRI se v razpravah – ne glede na predmet razprave – vedno znova vračamo k enemu vprašanju: kaj v življenju resnično potrebujemo?“

„Prehod na obnovljive vire energije je nujen, vendar ga bo treba preoblikovati in drugače zasnovati.“

Hanspeter Guggenbühl

„V CIPRI se vedno znova soočamo z vprašanjem, kaj v resnici potrebujemo?“

Claire Simon

Gozdovi vetrnic

Rudi Erlacher sedi zadaj v dvorani, pred sabo ima prenosnik. Vprašanja, ki se porajajo, razjasnjuje sproti, s pomočjo spleta. V Luzernu zastopa CIPRO Nemčija. Rudi je direktor Društva za varstvo gorskega sveta in diplomirani fizik, kar se takoj opazi v logični natančnosti njegovih argumentacij: „Kot predstavniki naravovarstvenih organizacij moramo opozoriti na negativne strani energijskega prehoda, to pa je uničevanje podobe pokrajine. Prepričanje v zanesljivo neizčrpnost obnovljivih virov energije ne upošteva hrepenenje človeka po neokrnjeni naravi.“ Načrti, ki jih pripravljajo v južni Nemčiji, mu povzročajo precej skrbi: v

NAPREDEK PRI URESNIČEVANJU PREHODA NA OBNOVLJIVE VIRE ENERGIJE

Alpski dialog o uresničevanju prehoda na obnovljive vire energije, ki se je začel oktobra 2013 v Luzernu v Švici, je eden od številnih prispevkov CIPRE k okolju prijaznemu energijskemu prehodu. CIPRA Nemčija je v sodelovanju z drugimi članskimi organizacijami pripravila stališče o okoljsko sprejemljivem uresničevanju energijskega prehoda na območju Bavarskih Alp, CIPRA Švica pa je poleti 2013 organizirala pohod Alpine Power in akcijo Ogenj v Alpah in tako opozorila na ogroženost gorskega sveta zaradi podnebnih sprememb in na prehod na obnovljive energijske vire. Predstavniki CIPRE so s svojimi ugotovitvami in zahtevami seznanili organe Alpske konvencije, med njimi Platformo za energijo.

Dogodek je bil organiziran v okviru projektov climalp in Alpstar, s finančno podporo Švicarskega zveznega urada za okoljski razvoj, kantona St. Gallen, Lihtenštajna, Evropske unije, sklada Karl Mayer Stiftung in fundacije Fondation Assistance.

www.cipra.org/sl/podnebni-projekti/alpski-dialog

bavarskih Alpah želijo namreč zgraditi štiri prečrpovalne elektrarne, v Baden-Württembergu naj bi do leta 2015 postavili kar 8.000 vetrnih turbin. „To pomeni, da bo na vsake štiri kvadratne kilometre postavljena ena vetrnica!“

Alpe kot „zelena baterija Evrope“? Tudi na delavnici, ki obravnava prispevek Alp k prehodu na obnovljive vire, se slišijo pomisleki glede naraščajoče pozidave. „Alpe v sosednje regije ne morejo izvoziti več energije, zmogljivosti so izčrpane,“ se glasi opozorilo enega od udeležencev. In spet je nekdo ponovil besede Maria Broggija, nekdanjega predsednika CIPRE : „Alpska pokrajina ni obnovljiv vir.“

Udeleženec v kavbojski srajci, občasno skeptičnega pogleda, ki sproščeno sedi na svojem sedežu, pripomni, da je „potrebo po odpovedovanju težko pojasnjevati“. Najprej je treba oblikovati predstavo o višji kakovosti življenja, ki jo pogojuje manjša potrošnja. Da je to primerna naloga za nevladno organizacijo, kakršna je CIPRA, ugotavlja Francesco Dellagiacoma, ki je v upravi pokrajine Trento odgovoren za gozdarstvo in že dolga leta sodeluje s CIPRO. Bivanje v pasivni hiši ni le okolju prijaznejše, temveč tudi prijetnejše kot v običajnih hišah. Na tem je treba graditi. „Pri gradnji bi lahko uporabili več domačega lesa, namesto da ga po nizki ceni uvažamo z Daljnega vzhoda, pri tem pa zaradi prevoza izvažamo emisije CO₂.“

„Smo naravovarstvena organizacija in zato moramo pokazati tudi negativno plat prehoda na obnovljive vire energije – na uničevanje podobe alpske pokrajine.“

Rudi
Erlacher

„Okrepiti moramo zavest o kakovostnejšem življenju, to pa mora biti povezano z zmanjšanjem porabe.“

Francesco
Dellagiacoma

Zbiranje točk z dobrimi idejami

Katharina Conradin zbira nove predloge, na podlagi katerih bi oblikovali strategijo za zadostnost virov. „Katere spodbude lahko prenesete v vaše regije?“ Proti koncu drugega dne oglasno desko prekriva vedno več pisanih kartic s predlogi. Katharina jih prebere. Čisto na vrhu je predlog, kako vzpostaviti zbirke podatkov, ki bi vsebovale primere dobrih praks z vseh področij življenja. Denimo: v nekaterih regijah lahko nova smučišča odprejo le ob sočasni odstranitvi starih žičniških naprav. O vzpostavitvi sistema ekotočk za pozidavo zemljišč podobno razmišljajo tudi na Dunaju: zaradi pozidave enega zemljišča bo treba v prihodnje na drugi lokaciji ustvariti nadomestno zemljišče. Ali pa ideja o financiranju kampanje, ki bi v enem dnevu v celoti pokupila oglaševanje v časopisih in televizijskih kanalih – in s tem opozorila javnost na našo odvisnost od potrošništva. Katharina Conradin predlaga: „Ne pridigaj, bodi vzor in izmeri svoj ekološki odtis.“

Dva dneva možganske nevihte sta minila. Katero od idej bodo udeleženci uporabili v domačem kraju in kako se bo odzvala politika, se bo pokazalo v nadaljevanju Alpskega dialoga. Zdaj je treba posneti le še spominsko fotografijo – most na jezeru bo prava kulisa z jesenskim listjem in galebi v ozadju. Premični puhalnik za listje, ki ga upravlja komunalni delavec, preglasi vreščanje galebov. Dvotaktni motor je pred pomembno nalogo – listje, ki pada z dreves, mora spihati z obale na eno stran parkirišča. Da ga bo mogoče pomesti. Družčina se zasmeji in eden od njih pripomni: „No, toliko o zadostnosti.“

Tilman Wörtz (besedilo), Heinz Heiss (fotografije)
Zeitenspiegel Reportagen

„PROJEKT ALPSTAR JE DELOVAL KOT DVIGALO“

ALPSTAR

Vizija partnerjev, ki sodelujejo pri projektu Alpstar, je usmerjena v podnebno nevtralne Alpe. V pilotni regiji Alpski Ren preverjajo, katere so možnosti, da bi dnevne migrante spodbudili k uporabi trajnostnih prevoznih sredstev. Podjetje Hilti v Schaanu v Lihtenštajnu v projektu sodeluje kot vzorčno podjetje. Daniel Oehry, pooblaščenec za mobilnost, je spregovoril o sodelovanju s CIPRO in drugimi partnerji.

Podjetje Hilti po vsem svetu razpolaga z velikim voznim parkom nekaj tisoč službenih vozil. Ali ni to v nasprotju s prizadevanji kampanje, ki v projektu Alpstar poteka z namenom ozaveščanja ljudi o trajnostnem razvoju?

V našem podjetju smo se mobilnosti lotili s pomočjo globalnega pristopa. Znotraj tega okvira razmišljamo, kako ravnati na sedežu v Lihtenštajnu. Zasnova projekta Alpstar je bila zelo zanimiva in je vsebovala vprašanje, na katerega še nismo našli odgovora. Predvsem smo s tem dobili možnost dostopa do strokovnega znanja na področju upravljanja mobilnosti, z zunanjim upravljanjem projekta pa tudi podporo.

Avtobusna in železniška postaja sta tik pred stavbo sedeža podjetja, večina uslužbencev pa živi v bližini. Kako je treba storiti, da začnejo ljudje razmišljati drugače?

Z vidika dnevnega delovnega migranta so odločilnega pomena, kolikokrat bo moral prestopiti in kako hitre in točne so povezave. Če so pogoji ugodni, je tudi možnosti prestopanja velika. Kljub temu večina meni, da vožnja z javnimi prevoznimi sredstvi traja predolgo in da se z avtomobilom potuje hitreje. Večinoma pa način našega razmišljanja spremenimo šele, ko to sami preskusimo

in se o tem pogovorimo z drugim, ali ko vidimo, da se sosed vsak dan vozi na delo z avtobusom. Sodelavcem tudi ne smemo očitati njihove bilance CO₂, ampak jih je treba ozaveščati, kako naj ravnajo, zato da si bodo zastavili prava vprašanja. Krepitev ozaveščanja je bil osrednji cilj Alpstarove kampanje, za nas pa je to postal pravi pristop. Tema mobilnosti ima danes v Hiltiju povsem drugačen pomen, kot ga je imela še pred dvema letoma.

Pri projektu je sodelovala CIPRA, ki – tako kot Hilti – deluje v mednarodnem prostoru, vendar pa kot nevladna organizacija zastopa povsem drugačne vrednote. Je bilo treba najprej odpraviti zadržke?

Sam zadržkov nisem zasledil in to pri nikomer. Za lateralno razmišljanje, da bi tako preučili nove rešitve in storili nov korak, potrebujemo partnerje, ki gledajo z drugačnega zornega kota. Menim, da je sodelovanje s CIPRO zelo plodno, saj pomenijo strokovno znanje in različni pristopi pravo obogatitev dela. Na razpolago sta znanje in dovolj časa, da ta projekt uresničimo skupaj z vsemi partnerji. Brez vodstva CIPRE to ne bi bilo tako uspešno.

V to kampanjo ste vložili veliko truda, organizirali ste tedne mobilnosti, idejo ste promovirali znotraj podjetja, od proizvodne hale do direktorjeve pisarne. Se je do sedaj ves ta trud poplačal?

Vsekakor. Videl sem, kako se je spremenil odnos do upravljanja mobilnosti. Danes ima ta tema platformo, obstajajo nove pristojnosti, komunikacija stalno poteka prek različnih kanalov. Ko smo objavili, koliko parkirnih mest imamo, koliko avtomobilov stoji dnevno na zemljišču podjetja in da imamo v primerjavi s tem majhno število tistih, ki redno uporabljajo javna prevozna sredstva, smo s tem poskrbeli, da je bilo dovolj snovi za razpravo med uslužbenci.

Projekt se izteče poleti 2014. Kako boste izkušnje in uspehe posredovali dalje?

Izkušnja s projektom Alpstar je pripeljala do spoznanja, da moramo ozaveščenost spodbujati na visoki ravni. Tudi pred tem je obstajalo upravljanje mobilnosti, vendar imamo danes zanj nov, premišljen koncept. Projekt Alpstar je deloval kot nekakšno dvigalo – to vprašanje je pri nas vzdignil na višjo stopnjo ozaveščenosti.

Barbara Wülser (intervju) in Caroline Begle (fotografije)
CIPRA International

Daniel Oehry je pooblaščenec za mobilnost v podjetju Hilti, ki je specializirano za tehnološke proizvode, sisteme in storitve v gradbeni industriji in zaposluje 21.000 delavcev po vsem svetu. Več kot dve tretjini od skupno 1.600 delavcev, zaposlenih na sedežu podjetja v Schaanu v Lihtenštajnu, se na delo in nazaj vsak dan vozi iz bližnjih sosednjih držav. Hilti v projektne projektu Alpstar sodeluje kot vzorčno podjetje.

POMOČ PRI SPREJEMANJU ODLOČITEV

ALPSTAR / C3-ALPS

Vse znanje tega sveta prav nič ne pomaga, če ga ne uporabljamo. Navodila CIPRE za delovanje kažejo, katera pot po nepredvidljivem terenu je v času podnebnih sprememb prava.

_ Župan manjšega bavarskega kraja sedi za svojo pisalno mizo, zaskrbljeno gleda v seznam popisane škode in zavzdihne. Poplava v mesecu maju je občini povzročila precejšnje stroške, zaradi vročinskega vala pozno poleti je bila setev slabša. Nekaj ukreniti, razmišlja. Ampak kaj?

Tako situacijo, v kateri se je znašel ta župan, mnogi odgovorni na območju Alp še kako dobro poznajo. V zadnjem stoletju se je temperatura na območju Alp dvignila za skoraj dvakrat toliko, kot znaša svetovno povprečje. Močno deževje ali zaradi suše izsušeni gorski travniki so posledice gospodarskih, okoljskih in družbenih vplivov. CIPRA kaže, kako se s tem soočiti. Tako na primer neokrnjena mokrišča kot spužve vpijajo vodo, s tem pa varujejo pred poplavami. Številna tovrstna območja, tudi barje v omenjeni bavarski občini, so v slabem stanju. Preprost in stroškovno ugoden ukrep za izboljšanje takega stanja je odstranjevanje grmovne in drevesne zarasti, tako da se barje lahko spet začne širiti. Prednosti so na dlani: voda se akumulira, kisik se veže, nastajajo dragoceni prostori za ljudi, živali in rastline.

CIPRA ima bogate izkušnje s tem, kako vse to znanje zbrati, obdelati in posredovati naprej. Smernice, osnovna poročila in brošure z nasveti prenašajo znanstvena spoznanja v prakso in kot gorski vodniki kažejo pot skozi težko prehodno pokrajino. Pionirji

Učimo se od pionirjev: CIPRA seznanja s primeri dobre prakse pri reševanju podnebnih sprememb.

na področju trajnostnega razvoja, pa naj so to politiki, gospodarstveniki ali odgovorni s področja energetike, posredujejo bistvene informacije in kažejo, kako se izogniti napakam.

Osnovni tematski dokumenti CIPRE, t. i. compacts, tako posredujejo informacije o ukrepih za varstvo podnebja in prilagajanje posledicam podnebnih sprememb na desetih področjih, ki segajo od kmetijstva do prostorskega načrtovanja. Navodila, oblikovana v okviru vsealpskega projekta Alpstar (glej uokvirjeno besedilo), prikazujejo, kako učinkoviteje rabiti energijo in kako zadostiti povpraševanju za lokalno zeleno energijo. Projekt C3-Alps vsebuje napotke in navodila, kako lahko posredujemo, utemeljimo in vizualno predstavimo temo prilagajanja na podnebne spremembe.

Uvodoma omenjeni župan bi lahko z ozaveščanjem in s pomočjo okoljskih strokovnjakov začel spodbujati prostovoljce, da s sekiro in žago vnovič oživijo občinsko barje. Tako bi bila njegova občina zavarovana in pripravljena na prihodnost.

Jakob Dietachmair

CIPRA International

SPROŠČENO NA DELO

S projektom Alpstar so partnerji iz vseh alpskih držav pokazali, kako je v praksi mogoče manjšati izpuste CO₂ na območju Alp, s tem pa prispevali k uresničevanju Akcijskega načrta Alpske konvencije za podnebje. V pilotni regiji Dolina Alpskega Rena spodbujajo avstrijska zvezna dežela Vorarlberg, Lihtenštajn in švicarski kanton St. Gallen dnevne delovne migrante k uporabi kolesa ali javnih prevoznih sredstev za pot v službo in nazaj. CIPRA International je pri tem skupaj z Inštitutom za energijo Vorarlberg po njihovem naročilu odgovorna za usklajevanje dejavnosti v pilotni regiji. Projekt Alpstar je finančno podprl Evropski sklad za regionalni razvoj.

www.cipra.org/podnebje

KAKO SE PRILAGODITI POSLEDICAM PODNEBNIH SPREMENB?

Projekt C3-Alps zapira vrzel, ki obstaja med teoretičnim poznavanjem strategij za prilagajanje podnebnim spremembam in izvajanjem teh strategij v praksi. Združuje ugotovitve, pridobljene pri izvajanju predhodnih podnebnih projektov na območju Alp, odločevalcem na regionalni in lokalni ravni pa omogoča dostop do njih.

CIPRA International izvaja projekt po naročilu lihtenštajnskega Urada za okolje ter Obrtne zbornice za München in Zgornjo Bavarsko. Projekt C3-Alps sofinancira Evropski sklad za regionalni razvoj.

www.cipra.org/podnebje

NADALJNJE IZOBRAŽEVANJE ZA VSE ČUTE

CLIMALP / MOUNTEE

CIPRA je s študijskimi potovanji, ki jih organizira na temo trajnostne gradnje in prenove, že večkrat pripomogla k temu, da se je katera od projektnih idej uresničila tudi v praksi. V nadaljevanju vtisi slovenskih, avstrijskih in južnotirolskih udeležencev študijskih potovanj po Lihtenštajnu in Vorarlbergu novembra 2013.

MARIJA IMPERL (57) direktorica
KTRC Radeče, Radeče, Slovenija

CIPRA je most k razvitemu svetu, most, preko katerega lahko pridemo do novih informacij in do novega znanja.

TEJA ZAKRAJŠEK (30) arhitektka v GI Zakrajšek
d.o.o., Trebnje, Slovenija

Sporočilo tega prostora, ki smo ga obiskali na potovanju, je zavedanje, da smo vsi v eni zgodbi. Sodelovanje in vizija, h kateri vsi pristopijo. Ne da vsak speljuje vodo na svoj mlin, temveč da imamo vsi en mlin.

TADEJ RUŽIČ (41) direktor gradbene družbe SGP
Pomgrad d.d., Murska Sobota, Slovenija

Zanima me, kako se lahko implementira materiale in nova razmišljanja v družbeno okolje. CIPRA ima mednarodno povezovalno vlogo, združuje ljudi iz osmih držav v alpskem prostoru – ljudi, ki jih zanima trajnostna gradnja.

ERNST ROTH (56) arhitekt, Trg, Koroška, Avstrija

Preko našega slovenskega partnerja smo prišli na študijsko potovanje in to kar s celo ekipo. Zanimivo je, ker se v tem območju – v Lihtenštajnu, Vorarlbergu – ustvarja dobra arhitektura.

MIHA BOGATAJ (32) direktor CIBOS lesna
gradnja ekoart d.o.o., Kamnik, Slovenija

Pet let nazaj sem bil na ekskurziji CIPRE. Program me je takrat tako navdušil, da sem prišel domov z novimi idejami in novo energijo. Do sedaj smo postavili 30 lesenih objektov.

HANSJÖRG ALBER (45) občinski referent za urbanizem in
gradnjo, občina St. Martin in Passier, Južna Tirolska, Italija

Kot občinski referent vidim, da bomo morali bodoče drugače graditi. Prav zato nudi ekskurzija dobre informacije in dokaze, da je to tudi možno.

JOŽE PRAH (50) revirni gozdar, Zavod za
gozdove Slovenije, Sevnica, Slovenija

CIPRA ima veliko mladih strokovnjakov, mladih zato, ker razmišljajo inovativno in imajo sveže ideje. To znajo tudi posredovati.

ČLOVEŠKA NOTA

CONSTRUCTIVE ALPS

Kakšna je vloga CIPRE v mednarodni arhitekturi? – Razmišljanje Kōbija Gantenbeina o odnosu in vplivu CIPRE na Constructive Alps, mednarodni razpis arhitekturne nagrade za trajnostno preno in gradnjo na območju Alp.

_ CIPRA ima pri alpski arhitekturni nagradi Constructive Alps dve vlogi. Zelo spretno igra meni znano povezovalno vlogo: pred petimi leti je ekipa iz Schaana naredila vse, da je Lihtenštajn razpis nagrade finančno podprl in vsebinsko predstavil kot svoj prispevek k političnim dogovorom v okviru Alpske konvencije na področju podnebne politike. Leto 2011 je bilo uspešno. Za leto 2013 je CIPRA dosegla, da je organizacijo

natečaja z vso angažiranostjo prevzela Švica. Zvezni urad za razvoj prostora je blestel v vlogi izvajalca, ekipa CIPRE je usklajevala delo in sprejemala candidature, katerih število se je v primerjavi s prvim razpisom več kot podvojilo.

Odlično pa je CIPRA odigrala tudi drugo, zame novo vlogo – postavila je namreč mejnike v gradbeni kulturi. CIPRA ni le uporabila vseh sredstev, da je zapleten proces postal uspešen v vseh državah in jezikih alpskega prostora, temveč je orkestrirala tudi vsebinsko razpravo. Pojem „zadostnost ali suficienca virov“, ki ga je predlagala CIPRA, se v razpravi med načrtovalci in arhitekti pojavlja šele v zadnjem obdobju. Uspešno delo žirije pa je vedno tudi odprta razprava o omejitvah, ki jih opredeljuje program. Vsak član žirije je nečemu naklonjen: nekateri v vlogi konstruktorjev, drugi kot esteti, tretji so privrženci energijskega števila. In na koncu je zmagovalni projekt izbran na podlagi uspešne kombinacije različnih želja.

V primerjavi s prvim razpisom arhitekturne nagrade je „zadostnost“ pri drugem razpisu v letu 2013 zazvenela jasneje in glasneje. Marsikateri prispevek se je strogo ocenjeval glede na vprašanje, kaj je pravzaprav tisto, kar potrebujemo za kakovostno življenje. CIPRA je to vprašanje že vnesla v program in nekdanji direktor Andreas Götz, ki je pri zadnjem razpisu sodeloval kot član žirije, jo je trmasto in uspešno zagovarjal. To je pomembno – zadostnost je namreč lepa, saj presega tehnično in estetsko izvedljivost in razum, urbanizmu in arhitekturi pa daje človeško noto.

Kōbi Gantenbein

glavni urednik časopisa Hochparterre
in član žirije natečaja Constructive Alps

TRAJNOSTNO POSREDOVANJE ZNANJA

V okviru projekta climAlp CIPRA že desetletje vse zainteresirane seznaja s trajnostno gradnjo in preno na območju Alp. Arhitekti, investitorji, predstavniki občin in drugi strokovnjaki, katerim so namenjena climAlpova študijska potovanja, tako lahko iz prve roke izvedo vse o trajnostnem in učinkovitem načrtovanju, gradnji in prenovi. Informativno kampanjo so leta 2013 finančno podprli Kneževina Lihtenštajn ter fundaciji Fondation Assistance in Karl Mayer Stiftung.

UČINKOVITA GRADNJA NA LOKALNI RAVNI

Projekt MountEE podpira gorske kraje na Švedskem, v Alpah in Pirenejih pri njihovih prizadevanjih, da bi izpolnjevali gradbene standarde, ki jih je določila EU. V šestih regijah je bilo doslej zgrajenih ali prenovljenih 25 do 30 trajnostnih in energijsko učinkovitih javnih objektov. CIPRA International je pri projektu vodilni partner in pristojna za komuniciranje z javnostmi. Projekt MountEE sta finančno podprla EU v okviru programa Inteligentna energija Evropa in fundacija International Charitable Foundation iz Vaduza v Lihtenštajnu.

GRADITI S SRCEM IN RAZUMOM

Švica in Lihtenštajn sta z natečajem Constructive Alps v letu 2013 že drugič zapored razpisala mednarodno arhitekturno nagrado za trajnostno gradnjo in preno na območju Alp, s tem pa prispevala k uresničevanju Akcijskega načrta Alpske konvencije za podnebje. Razpis je pripravila in izvedla CIPRA. Trideset najlepših in podnebju prijaznih primerov dobre prakse na področju prenove starih in gradnje novih stavb si je mogoče ogledati na razstavi, ki potuje po Alpah, izšla pa je tudi posebna tematska številka švicarskega časopisa za arhitekturo Hochparterre.

www.cipra.org/sl/trajnostna-gradnja

USPEŠNO OHRANJANJE BIOTOPOV

EKOLOŠKE MREŽE

Če želimo v Alpah ohraniti izredno biotsko raznovrstnost in raznolikost ekosistemskih storitev, je nujno medsebojno povezovanje naravnih habitatov. Tako so med seboj povezani tudi projekti in aktivnosti CIPRE.

www.cipra.org/biotska-raznovrstnost

glasilo

Iniciativa
za ekološki
kontinuum

1

7

tematska revija
Schengen za
floro in favno
Alpe na odru št. 90

brošura
Narava
brez meja

informativni listi
Ekološka
omrežja na
območju Alp

3

projekt
ECONNECT
restoring the
web of life

glasilo

DELOVNE SKUPINE

1 Iniciativa za ekološki kontinuum

Cilj: uresničevanje vsealpske ekološke mreže. Partnerji: CIPRA, ALPARC, ISCAR. Ustanovljena leta 2007. Inicijativo podpira Sklad za naravo – MAV. www.alpine-ecological-network.org

2 Platforme Alpske konvencije

CIPRA sodeluje v različnih platformah Alpske konvencije (Ekološko omrežje, Upravljanje voda v Alpah, Velike zveri, prostoživeči parkljarji in družba ter Energija). www.cipra.org/sl/alpskakonvencija

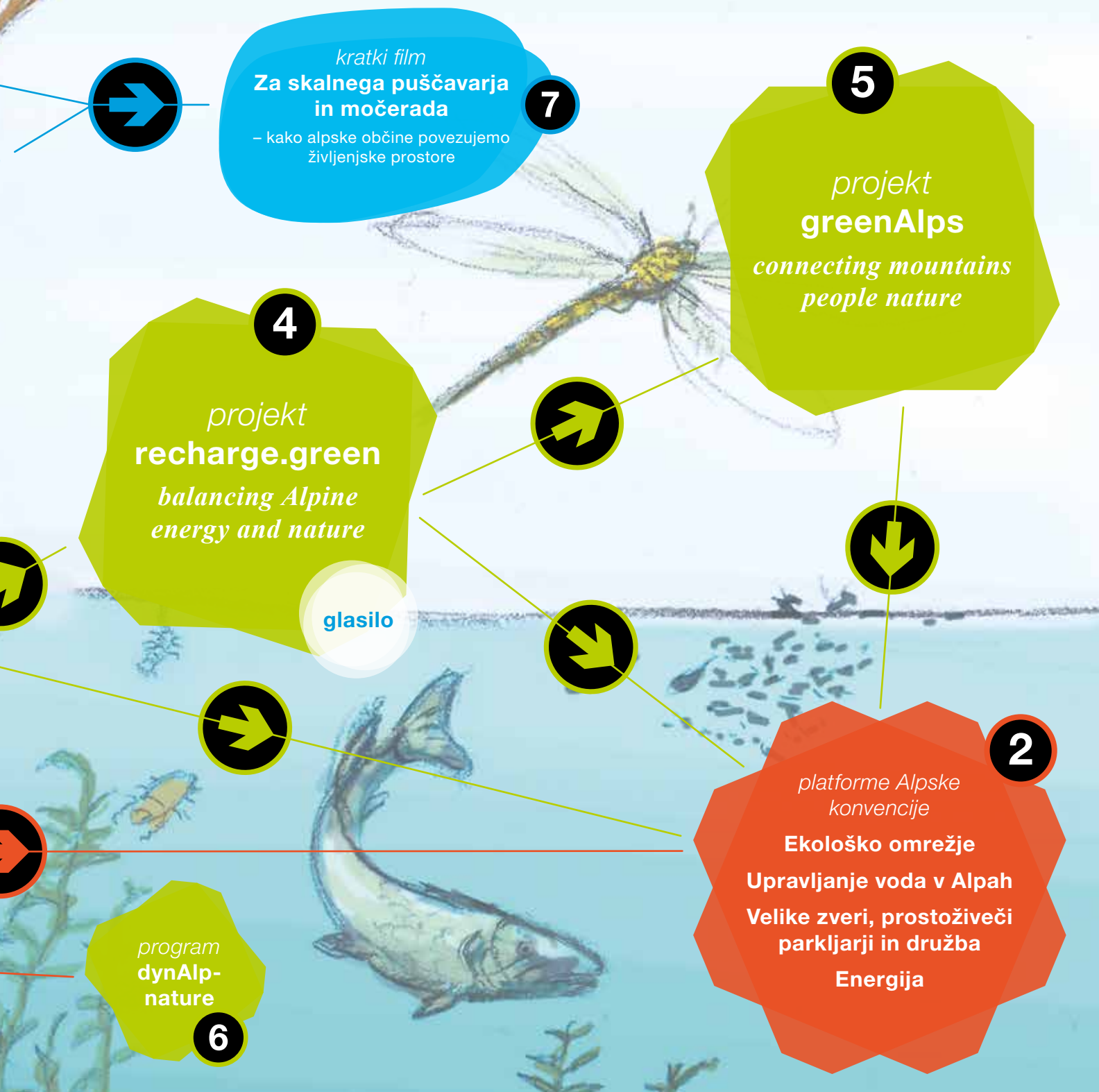
PROJEKTI

3 ECONNECT

Cilj: pokazati pomen ekoloških omrežij na območju Alp in razviti inovativne izvedbene instrumente. 16 partnerjev. 2008–2011. S podporo Evropskega sklada za regionalni razvoj in Kneževine Lihtenštajn. www.econnectproject.eu

4 recharge.green

Cilj: razviti metode, na podlagi katerih bo možno primerjalno oceniti storitve obnovljivih virov energije in ekosistemov. 16 partnerjev. 2012–2015. Projekt, ki ga je naročila CIPRA Nemčija, finančno podpirata Evropski sklad za regionalni razvoj in nemško zvezno okoljsko ministrstvo. www.recharge-green.eu

5 greenAlps

Cilj: razviti strategijo, ki bo v politiki okrepila pomen ekološkega povezovanja. 8 projektnih partnerjev. 2013–2014. S podporo Evropskega sklada za regionalni razvoj in Kneževine Lihtenštajn. www.greenalps-project.eu

6 dynAlp-nature

Cilj: spodbujanje mednarodnih projektov sodelovanja, ki si prizadevajo povečati skrb človeka za naravo. Program Omrežja občin „Povezanost v Alpah“. Za vodenje projekta je odgovorna CIPRA. 2014/2015. Projekt finančno podpira fundacija Pancivis. www.povezanostvalpah.org

PUBLIKACIJE

7 Alpe na odru: Schengen za floro in favno. Zakaj le povezani življenjski prostori ostajajo raznovrstni. Tematska revija CIPRE, št. 90, april 2009. Izid revije finančno podprt s strani fundacije Aage V. Jensen Stiftung in Kneževine Lihtenštajn.

Ekološka omrežja na območju Alp. 11 tematskih informativnih listov z dejstvi in ukrepi za vzpostavitev ekološkega omrežja. Julij 2010.

Narava brez meja. Brošura z osnovnimi informacijami o ekološkem omrežju. 2010.

Za skalnega puščavarja in močerada – kako alpske občine povezujemo življenjske prostore. Izdala CIPRA, 2012. Filmske projekcije: 2013/2014. Projekt je finančno podprla tudi fundacija Valüna.

MLADI GLASOVI, NOVE IDEJE

MLADI V ALPAH

Želja mladih je, da jim odrasli prisluhnejo in jih obravnavajo kot enakopravne partnerje. A na dolgi poti do njene uresničitve bodo potrebovali vztrajnost in potrpljenje. CIPRA jim v tem procesu zagotavlja vso podporo.

_ Ministrska konferenca Alpske konvencije v Poschivau/CH, 7. september 2012: ustvarjalci medijskega prostora dobijo še eno priložnost, da postavijo vprašanje, tokrat zares zadnje. Isabella Hilber (16) vstane, pogledi vseh prisotnih so uprti vanjo. „Vsi vedno zatrjujejo, kako razveseljivo je, da mladi sodelujemo. Le redko pa imamo mladi možnost, da izrazimo svoje mnenje. Kaj, menite, je razlog za to?“ Nejasen odgovor švicarske ministricе za okolje Doris Leuthard avstrijske predstavnice Mladinskega parlamenta Alpske konvencije ne zadovolji, zato pri svojem vprašanju vztraja. Od nekdanjega nemškega zveznega ministra za okolje Petra Altmeierja nato le izvabi obljubo, češ da bodo mladim vedno prisluhnili.

Zasedanje Mladinskega parlamenta Alpske konvencije v Sonthofnu/D, 15. marec 2013: Arzu Altintas (19), glavna urednica v skupini za medije, razburjeno maha s pismom Petra

Altmeierja. Njene kolegice in kolegi se zgrnejo okrog nje. „Povabil nas je v Berlin, da mu predstavimo našo resolucijo!“ Pismo je odgovor na vabilo, ki ga v imenu mladih napiše Arzu, v njem pa navede besede, ki jih je minister izrekel na tiskovni konferenci v Poschivau. Za spletni prenos konference po facebooku je takrat poskrbela CIPRA, ki mlade usmerja tako v Poschivau, kot tudi na zasedanju Mladinskega parlamenta v Sonthofnu „Moje alpsko mesto prihodnosti“.

Cortina d'Ampezzo/I, 26. in 27. junij 2013: skupina 16 mladih razpravlja o vnaprej poslanih vprašanjih t. i. zelenega gospodarstva s predstavniki Stalnega odbora Alpske konvencije. New Generations for the Alps je pobuda, s katero si italijansko predsedstvo želi Alpsko konvencijo približati mlajši generaciji – in obratno.

V različnih alpskih mestih, pomlad in poletje 2013: resolucijo Mladinskega parlamenta Alpske konvencije mladi posredujejo lokalnim politikom, kar je ideja društva Alpsko mesto leta, katerega sekretariat vodi CIPRA. Mladi se udeležijo tudi skupščine članov društva. Bo zaradi tega katera od zahtev, denimo tista o uvedbi študijskih smeri s poudarkom na ekologiji, zdaj uvrščena na politično agendo alpskih mest?

Bolzano/I, oktober 2013: predstavniki mladih iz vseh alpskih držav delegatom CIPRE predstavijo svoje ideje o tem, kakšno naj bi bilo sodelovanje z njimi, rezultat je nov organ, mladinski svet CIPRE. Njegova vloga je svetovati organom CIPRE v vseh zadevah.

Sadovi uspešnega leta: Stalni odbor, sestavljen iz vodilnih uradnikov pri Alpski konvenciji, in društvo Alpsko mesto leta na politično agendo uvrstita vprašanje udeležbe mladih v procesih odločanja. Iz povabila v Berlin nastane povabilo na videoklepet, ki naj bi se odvijal v bližnji prihodnosti, datum tudi še ni določen – predstavniki Mladinskega parlamenta 2014 v Chamonixu bodo zadevo morali očitno nekoliko pospešiti. CIPRA jih bo spet podprla, tokrat kot uradna partnerica Mladinskega parlamenta Alpske konvencije.

Barbara Wülser
CIPRA International

SODELOVANJE KOT PRIMER DOBRE PRAKSE

Stičišče za mlado generacijo v Alpah sta CIPRA in društvo Alpsko mesto leta. Začelo se je marca 2013 na zasedanju Mladinskega parlamenta Alpske konvencije (Youth Parliament to the Alpine Convention – YPAC), katerega cilj je bil mladim posredovati prve izkušnje v procesu sprejemanja političnih odločitev.

CIPRA je mentorje podprla pri vsebinski pripravi, organizirala je strokovno podporo in bila mentorica mladim pri delovanju na področju odnosov z javnostmi. Mreža alpskih mest je poskrbela za nemoten potek dejavnosti in potrebna finančna sredstva, politike iz vseh alpskih držav pa pozvala, naj se v Sonthofnu, alpskem mestu leta 2005, srečajo z mladimi in si z njimi izmenjajo izkušnje. CIPRA je v Sonthofnu mlade povezala s svojimi nacionalnimi predstavništvii, saj je tako želela preveriti, ali obstajajo možnosti medsebojnega sodelovanja – iz teh prizadevanj je nastal Mladinski svet CIPRE.

Izvajanje vseh teh dejavnosti je omogočila finančna podpora programa EU Mladi v akciji, Mestne občine Sonthofen, Bavarskega deželnega ministrstva za okolje in zdravje, nemškega Zveznega ministrstva za okolje, varstvo narave in varnost reaktorjev, avstrijskega Zveznega ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo, okolje in upravljanje voda ter Deželneega okrožja Oberallgäu.

www.cipra.org/mladina www.alpskomesto.org www.ypac.eu

IMPROGLEDALIŠČE ALPSKA MAKROREGIJA

ALPSKA POLITIKA

Je to komedija, farsa ali kriminalka? Vsebina alpske makroregije je v vsakem primeru zelo aktualna, igralska zasedba ugledna: kot si je zamislila EU, imajo v tej predstavi vlogo alpske države in regije, Alpska konvencija pa je ugledni posrednik znanja in informacij.

_ Prolog

V nemškem Mittenwaldu in švicarskem Bad Ragazu stopijo na oder alpske regije in izrazijo svojo zahtevo: Vzpostaviti želimo alpsko makroregijo. V smislu območij, ki se soočajo s podobnimi izzivi in imajo podobne potenciale. Tako je zapisano v scenariju Evropske unije, Lizbonski pogodbi. Kmalu zatem se na odru pojavi Alpska konvencija in zahteva makroregijo, ki si je za cilj postavila trajnostni razvoj in okolju prijazen razvoj alpskega območja. V igri želi nastopiti tudi program EU za območje Alp (Alpine Space).

Prvo dejanje: na prizorišče stopi CIPRA

Akterji kmalu začnejo improvizirati, brez režiserja in brez dramaturgije. Številni želijo imeti svojo vlogo, sodelovati v dialogu, postati protagonisti. Tudi CIPRA. Ta se zavzema za tiste, ki jim je grozilo, da bodo v množici političnih organov potonili: to je civilna družba. CIPRA oznani svojo zahtevo: v sodelovanje, ki sega prek osrednjega dela Alp, mora biti vključeno lokalno prebivalstvo in imeti od tega tudi korist. CIPRA zato v svoji različici scenarija zahteva, da v participativnem gledališču sodelujejo države, regije, Alpska konvencija, alpske mreže in sploh vsi, ki delujejo na alpskem območju in njegovem obrobju, ki meji na okoliške regije. Da bi bil napredek hitrejši, so regije na sceno pripeljale tudi države.

Drugo dejanje: klici iz občinstva

Na odru vlada precejšnja zmešnjava. Marsikdo meni, da civilna družba ne sme imeti samostojne vloge, in celo Alpska konvencija, ki ima že pripravljeno zasnovo temeljnih organizacijskih

struktur in vsebin, se mora za svojo vlogo v redakcijskem odboru trdo boriti. CIPRA se zato s sedmimi alpskimi mrežami na srečanju v Bruslju in v medijih enotno zavzame za odprt proces ter za kakovostno in trajnostno življenje in gospodarjenje v alpski makroregiji. Nacionalna predstavništva CIPRE akterjem na odru odigrajo svoje ideje. CIPRA Avstrija želi s projektom Alpen.Leben prispevati k razvoju dobre upravljaljske prakse.

Tretje dejanje: trenutek odločitve

Evropski svet sprejme 19. decembra 2013 sklep o pripravi evropske strategije za alpsko makroregijo in določi Evropsko komisijo za režiserja. Igra se začne. Kdo sme na oder? Kakšna vloga bo komu dodeljena? CIPRA se zavzame za vključevanje občanov in za makroregijo, ki se ob koncu predstave veseli stoječih ovacij.

Bettina Hug

CIPRA International

POLITIČNO POSREDOVANJE NA VSEH RAVNEH

Evropska makroregija je območje, ki obsega različne države in regije, te pa med seboj povezujejo skupne značilnosti ali skupni izzivi. Makroregija temelji na ideji, da znotraj teh držav in regij obstajajo skupna prizadevanja za tesnejše sodelovanje in medsebojno usklajevanje, saj se bo tako na čezmejni ravni mogoče učinkovito in uspešno lotiti skupnih izzivov in jih tudi reševati. Prav tako morata biti cilj makroregije krepitev blaginje in kohezije, kar mora biti v skladu z evropsko strategijo gospodarske rasti Evropa 2020 in njenimi cilji, in s tem vzpostavitev trajnostne, razumne in vključujoče rasti. CIPRA in njene mreže želijo k izdelavi strategije za alpski prostor prispevati svoje izkušnje v prepričanju, da je alpska makroregija odlična priložnost za uveljavitev trajnostnega razvoja.

CIPRA se v vlogi soustanoviteljice Alpske konvencije zavzema za trajnostni razvoj tudi na drugih ravneh: v okviru Alpske konference okoljskih ministrov, Stalnega odbora, različnih platform in delovnih skupin. Prek odbora za preverjanje izvajanja Alpske konvencije CIPRA budno spremlja, kako pogodbenice Alpsko konvencijo v praksi dejansko uresničujejo. Vse te pomembne naloge lahko CIPRA opravlja zlasti zaradi finančne podpore Kneževine Lihtenštajn.

www.cipra.org/sl/alpska-politika

SPODBUJATI IN OMOGOČATI

„POVEZANOST V ALPAH“ / „ALPSKO MESTO LETA“

V letu 2013 je CIPRA praznovala kar dva jubileja: minilo je deset let, odkar je prevzela vodenje sekretariata društva Alpsko mesto leta, prav tako deset let pa spremlja izvajanje programov v okviru Dynalp, projekta Omrežja občin „Povezanost v Alpah“. In kako sodelovanje s CIPRO ocenjujejo njeni „sopotniki“?

BARBARA STRAJNAR

Občina Kamnik, Slovenija,
nosilka projektov DYNALP²,
dynAlp-climate, dynAlp-nature

CIPRA je svoje delo opravila izvrstno. Poudarek je bil na vsebini in pozitivnih učinkih projektov. Občina Kamnik je s programom dynAlp pridobila pomembne izkušnje in širši pogled ter bila

pri svojem delovanju deležna podpore. Potrdili so nam, da delamo dobro, da je naše delo koristno in potrebno. Naša „mladina“ je pridobila pomembne mednarodne izkušnje in vzpostavila nova poznanstva. To je pomembno, saj so prav oni tisti, ki bodo skrbeli za nadaljnji razvoj v naši občini.

RAINER SIEGELE

Župan občine Mäder, Avstrija,
nekdanji predsednik Omrežja občin
„Povezanost v Alpah“ (1999–2012),
nosilec projektov DYNALP, DYNALP²
in dynAlp-nature

Za izvajanje trajnostnih projektov občine pogosto potrebujejo le manjšo spodbudo, delno sofinanciranje in nekaj or-

ganizacijskega znanja. Vse to ponujajo programi Dynalp: Dynalp se začne tam, kjer je učinke alpske politike občutiti najbolj neposredno, na lokalni ravni, pri prebivalcih, ki sodelujejo pri smiselnih, trajnostnih alpskih projektih. CIPRA ima tako jezikovne in kulturne kompetence, da lahko tukaj ponudi pomoč, obenem pa je to največja trajnostna mreža v Alpah. Zaradi CIPRE sem na Alpe začel gledati z novega zornega kota, k prednostnim nalogam programa pa lahko v prihodnje tudi sam prispevam dragocene predloge.

10 LET PROGRAMA DYNALP ZA OMREŽJE OBČIN „POVEZANOST V ALPAH“

PETER NIEDERER

Koordinator za švicarske
občine članice Omrežja občin
„Povezanost v Alpah“

Uspelo nam je stalno razvijati programe, ki so se izvajali v okviru projekta Dynalp, in jih prilagajati potrebam lokalne ravni. CIPRA je in ostaja za Omrežje občin najpomembnejša partnerica. Zelo cenim visoko raven njenega strokovnega znanja in zavzeto angažiranost. Veliko prednost vidim v njeni učinkoviti povezanosti z drugimi organizacijami, saj prav to omogoča učinkovito umestitev alpskih tem na politično raven.

DENIS PALISSE

Občina Auzet, Francija,
nosilka projektov DYNALP²,
dynAlp-climate

Na začetku smo se našega projekta lotili čisto sami in nismo veliko vedeli o pasivnih hišah. Iskali smo pomoč in stike z drugimi občinami, ki so že imele izkušnje na tem področju. Ta možnost se nam je odprla s projektom Dynalp, s katerim smo veliko pridobili. Brez pomoči Dynalpa našega projekta verjetno ne bi mogli nikoli izpeljati. CIPRA je bila vedno idealna partnerka. Na naša vprašanja smo vedno dobili odgovore in vse informacije, ki smo jih potrebovali.

HUBERT BUHL

Nekdanji župan občine
Sonthofen/D in predsednik društva
Alpsko mesto leta (2010–2013)

Društvo Alpsko mesto leta je ogromno pridobilo z odlično usposobljenostjo in izredno zavzetimi sodelavci CIPRE in to ne le pri vsakodnevnem delu, temveč tudi pri organiziranju in vsebinskem oblikovanju obsežnih projektov. Kar zadeva razvoj Alp, CIPRA presega običajen obseg delovanja. CIPRI želim, da bo s svojim delovanjem v mreži in premišljenim lobiranjem vlade uspela prepričati, da je mogoče varstvo alpskega sveta izvajati le na kraju samem, predvsem pa s pomočjo alpskih prebivalcev.

CLARA CAMPESTRINI

Koordinatorica, Trento, Italija

CIPRA je bila tista, ki je mesto Trento spodbudila k temu, da je sprejela ustrezne okoljevarstvene ukrepe in uvedla primere dobre prakse pri ukrepanju in delovanju mestne uprave. Zelo pomembno vlogo pri tem je imela primerjalna analiza, benchmarking, na

podlagi katere smo lahko videli, kako se z okoljsko problematiko in zahtevami trajnostnega razvoja v turizmu soočajo druga alpska mesta. Prednosti CIPRE izhajajo iz mreže stikov, ki jih je organizacija vzpostavila med različnimi alpskimi mesti in državami.

10 LET VODENJA SEKRETARIATA DRUŠTVA „ALPSKO MESTO LETA“

COLETTE PATRON

Podžupanja mesta Gap,
Francija, nekdanja predsednica
društva Alpsko mesto leta
(2002–2010)

Prav zaradi sodelovanja našega društva s CIPRO smo se lahko iz „amaterskega“ združenja razvili v pravo mrežo alpskih mest. Ekipa CIPRE se zna prilagajati posebnim zahtevam našega društva in na alpska mesta prenašati svoje mednarodno strokovno znanje in izkušnje, poznavanje izzivov alpske regije, znanje jezikov in izkušnje, ki jih je pridobila pri mrežnem delovanju.

GERHARD LEEB

Beljak/A, ustanovitelj
društva Alpsko mesto leta,
član žirije

Delo v društvu zahteva od sekretariata večjezično in alpsko kompetenco – po mojem prepričanju pride v poštev samo CIPRA. CIPRA je tista, ki omogoča in spodbuja sodelovanje na celotnem alpskem območju. Želim si, da bi delo CIPRE in društva opazilo več ljudi. Prepričan sem, da moramo, če želimo izpeljati resnične spremembe v alpskem prostoru, doseči vse ljudi, ki živijo na območju od Ligurije do Slovenije.

OBČINE SE UČIJO DRUGA OD DRUGE

Omrežje občin „Povezanost v Alpah“ povezuje okoli 300 občin z alpskega območja, ki skupaj razvijajo trajnostne rešitve za izzive, s katerimi se srečujejo na krajevni ravni. Mreža je bila ustanovljena leta 1997, ena od ustanoviteljic pa je bila tudi CIPRA, ki je leta 2000 prevzela tudi opravljanje administrativnih nalog in vodenje projektov. V taki vlogi je CIPRA odgovorna za oblikovanje ter za vodenje programov Dynalp.

MESTA SE POVEZUJEJO

Društvo Alpsko mesto leta je združenje alpskih mest, ki jim je bil za posebna prizadevanja pri izvajanju Alpske konvencije in kot spodbuda za nadaljnje uveljavljanje trajnostnega razvoja podeljen naziv Alpsko mesto leta. CIPRA je od ustanovitve društva leta 1997 članica žirije, ki naziv podeljuje, od leta 2003 pa vodi še njegov sekretariat.

www.cipra.org/sl/omrezja

KDOR JE DOBRO INFORMIRAN, SPREJEMA BOLJŠE ODLOČITVE

ALPE NA ODRU / LETNA STROKOVNA KONFERENCA

V mednarodnem letu sodelovanja na področju voda je CIPRA svojo pozornost posvetila najpomembnejšemu viru v Alpah – vodi. Dejavnosti, ki jih je v tem letu izvajala, so k sodelovanju pritegnile številne posameznike, spodbudile so razprave o tej temi in s tem omogočile oblikovanje novih rešitev.

„Ozaveščanje ljudi in krepitev občutka odgovornosti sta pomembni nalogi, ki jih opravlja CIPRA“, je opozoril Thomas Aichner, direktor marketinškega podjetja Meran, in s tem povedal natančno to, kar želi CIPRA doseči s svojim konceptom komuniciranja z javnostmi: rešitve so učinkovitejše, če so ljudje informirani in če poznajo in razumejo stališča drugih. Aichner je o tem spregovoril tudi na letni strokovni konferenci, ki je oktobra 2013 v Bolzanu potekala pod naslovom Alpe kot vodno korito.

V mednarodnem letu sodelovanja na področju voda je CIPRA to temo obravnavala z različnih vidikov. Na tridnevni konferenci v Bolzanu so strokovnjaki, tisti, ki jih zanima alpska problematika, mladi in drugi zainteresirani poskušali najti odgovor na vprašanje, kdo je odgovoren za upravljanje voda. O tem so redno poročali tudi mediji. Izhodišče za razpravo je oblikovala CIPRA s svojo revijo Alpe na odru; Alpska voda – neprecenljiv vir, kjer povzema izzive, s katerimi se bo v Alpah treba soočiti na področju voda. Rešitve so zasnovane na podlagi ugotovitev strokovnih prispevkov in primerov dobre prakse. Komunikacijo so v mednarodnem letu sodelovanja na področju voda dopolnili prispevki v različnih publikacijah in dokumentacijsko gradivo, zbrano in objavljeno na spletnih straneh. Ob koncu strokovne konference so se izoblikovali trije sklopi ključnih ugotovitev:

- Podnebne spremembe imajo velik vpliv na vodno ravnovesje v Alpah. Najpozneje leta 2050 naj bi se količine vode, ki odteka jo z ledenikov, zmanjšale, Alpe pa izgubile funkcijo zbiralnika pitne vode. Georg Kaser iz Inštituta za meteorologijo in geofiziko pri Univerzi v Innsbrucku/A pojasnjuje: „Danes odločamo, v katero smer bomo šli.“
- Predvideni prehod na trajnostne energijske vire ogroža naravo v Alpah. Ni bila opravljena presoja koristi med storitvami obnovljivih virov energije, kot je vodna energija, in ekosistemi. Mario Broggi, nekdanji predsednik CIPRE in strokovnjak za Alpe, zato opozarja: „Pokrajina ni obnovljiva.“
- Obstaja trend privatizacije vodnih virov, zato je toliko bolj nujno, da voda ostane splošno javno dobro, „saj pravično delitev tega vira lahko zagotovi le javni sektor na podlagi zakonodaje in davkov,“ je povedal Stefan Kunz, direktor podjetja aqua viva – Rheinaubund.

SPLET

enostavna uporaba

Zaradi dobre preglednosti vsebin je iskanje informacij hitro in enostavno. Intuitivno upravljanje spletne strani zagotavlja udobno brskanje po vsebinah v sliki in besedi, odslej tudi na pametnem telefonu in tablici.

raznolikost

Vse vsebine so na voljo v različnih jezikih (do pet jezikovnih različic), kar uporabnikom omogoča lažje doseganje raznovrstnosti alpskega življenjskega in kulturnega prostora.

Odgovornosti, da je treba ukrepati, se zaveda tudi CIPRA. Rezultate, pridobljene v mednarodnem letu sodelovanja na področju voda, je vnesla v svoje projekte in delo političnih organov Alpske konvencije. CIPRA je potrpežljiva, saj se zaveda, da sprememb ni mogoče pričakovati z danes na jutri. Zato je toliko pomembneje, da začnemo ukrepati že danes.

Barbara Wülser
CIPRA International

STIČIŠČE TRAJNOSTNIH INFORMACIJ

V letu 2014 se CIPRA na spletu predstavlja v novi podobi.

Najpomembnejše novosti na www.cipra.org

aktualnost in profesionalnost

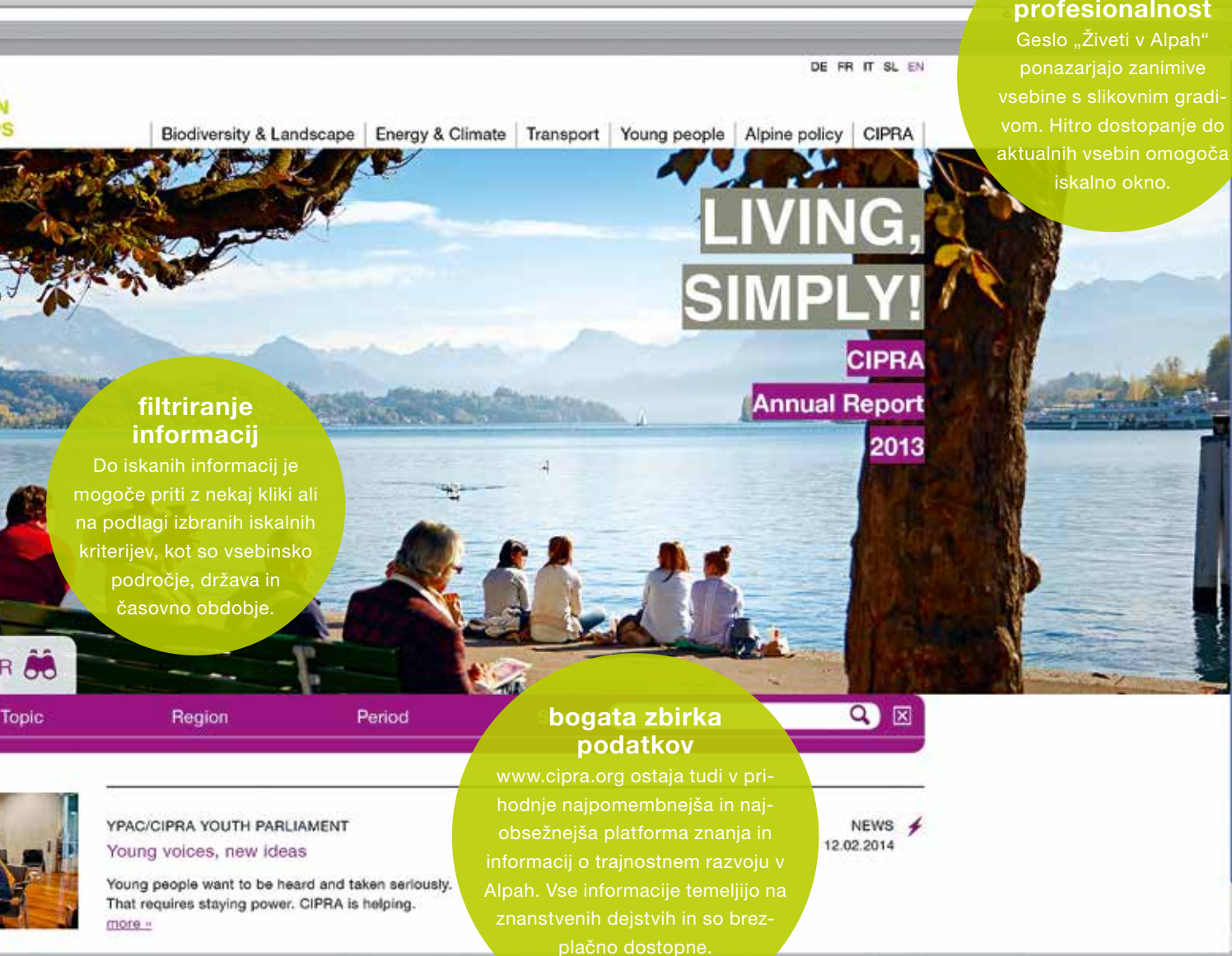
Geslo „Živeti v Alpah“ ponazarjajo zanimive vsebine s slikovnim gradivom. Hitro dostopanje do aktualnih vsebin omogoča iskalno okno.

filtriranje informacij

Do iskanih informacij je mogoče priti z nekaj kliki ali na podlagi izbranih iskalnih kriterijev, kot so vsebinsko področje, država in časovno obdobje.

bogata zbirka podatkov

www.cipra.org ostaja tudi v prihodnje najpomembnejša in najobsežnejša platforma znanja in informacij o trajnostnem razvoju v Alpah. Vse informacije temeljijo na znanstvenih dejstvih in so brezplačno dostopne.

RAZLIČNI VIDIKI VODE

Mednarodna strokovna konferenca Alpe kot vodno korito je potekala od 10. do 12. oktobra 2013 v prostorih Evropske akademije v Bolzanu. 98. številka tematske revije Alpe na odru, ki je izšla pod naslovom Alpska voda – neprecenljiv vir, ponazarja razloge, zakaj mora najpomembnejši naravni vir ostati skupna dobrina. Dosje Voda v času podnebnih sprememb vsebuje pregled stanja na področju opravljenih raziskav in pregled osnovnih informacij o tej temi. Vse publikacije, posnetki intervjujev in spletne predstavitve so prav tako objavljeni na spletu.

www.cipra.org/sl/sk2013 www.cipra.org/alpenaodru www.cipra.org/cc.alps-compacts

Schaan/Ruggell **CIPRA Liechtenstein**

www.cipra.li

- Botanisch-Zoologische Gesellschaft Liechtenstein-Sarganserland-Werdenberg
- Fischereiverein Liechtenstein
- Liechtensteiner Alpenverein
- Liechtensteiner Forstverein
- Liechtensteiner Jägerschaft
- Liechtensteinische Gesellschaft für Umweltschutz
- Liechtensteinischer Imkerverein
- Liechtensteinischer Ornithologischer Landesverband
- Solargenossenschaft Liechtenstein
- Verkehrs-Club Liechtenstein

Interlaken **CIPRA Schweiz**

www.cipra.ch

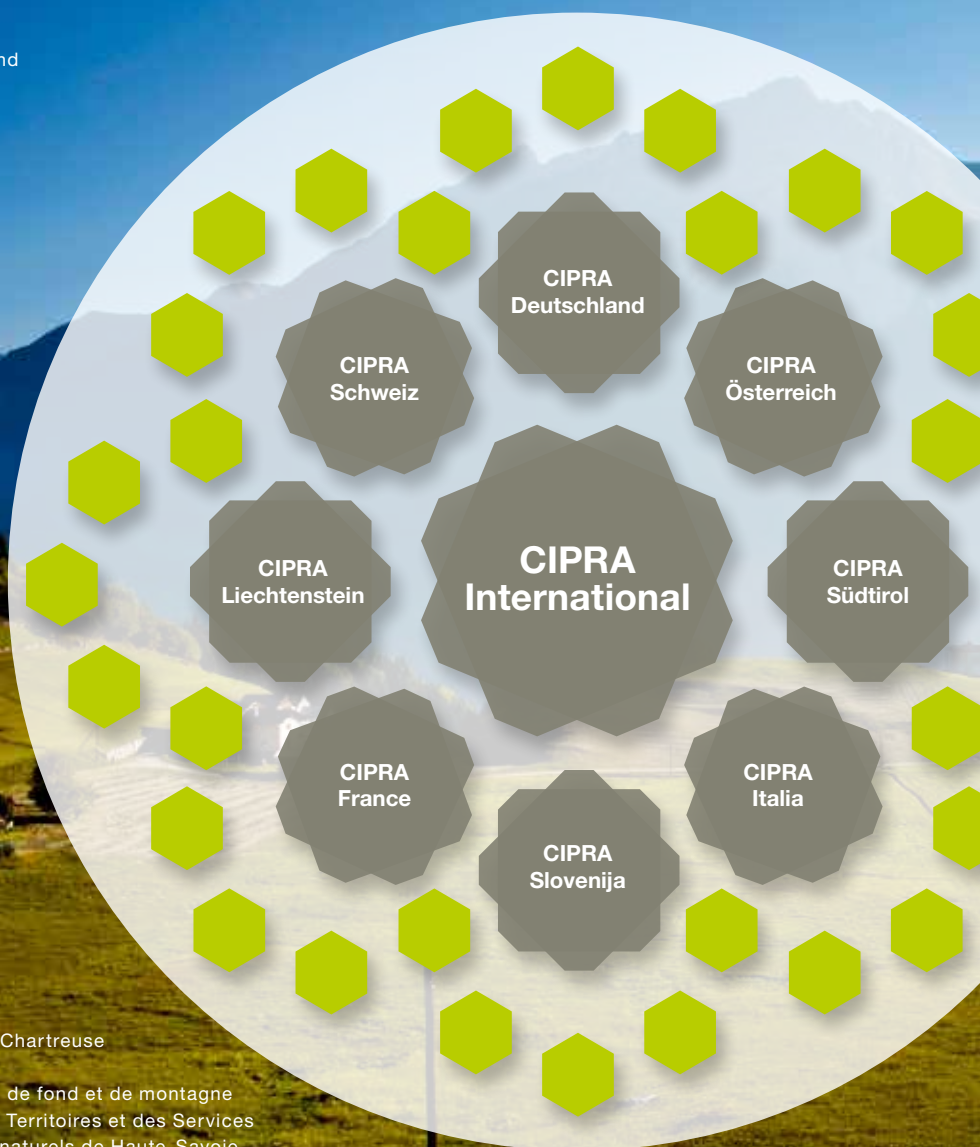
- Alpen-Initiative
- Aqua Viva - Rheinaubund
- Grimselverein
- Mountain Wilderness Schweiz
- Naturfreunde Schweiz
- Pro Natura
- Schweizer Alpen-Club
- Schweizer Vogelschutz SVS/BirdLife Schweiz
- Schweizerische Greina-Stiftung
- Stiftung Landschaftsschutz Schweiz
- WWF Schweiz

Grenoble **CIPRA France**

www.cipra.org/france

- Association des Amis du Parc Naturel Régional de Chartreuse
- Association la Grande Traversée des Alpes
- Association Nationale des Centres et Foyers de ski de fond et de montagne
- Association pour le Développement en Réseau des Territoires et des Services
- Asters, Conservatoire départemental des espaces naturels de Haute-Savoie
- Centre de la Nature Montagnarde
- Comité régional Rhône-Alpes de la Fédération Française de la Randonnée pédestre
- Fédération Française de Montagne et d'Escalade
- Fédération Française des Clubs Alpains et de Montagne
- Fédération Française Union Touristique des Amis de la Nature
- Fédération Rhône-Alpes de Protection de la Nature
- Mountain Wilderness France
- Parc National de la Vanoise
- Parc National des Écrins
- Parc National du Mercantour
- Parc Naturel Régional de Chartreuse
- Réseau d'Éducation à l'Environnement Montagnard Alpin
- Union Régionale Vie et Nature de la région Provence-Alpes-Côte d'Azur
- WWF France

PREDSTAVNIŠTVA CIPRE IN NJIHOVI ČLANI

Podporni član

- Nederlandse Milieugroup Alpen, Nederlanden

Eching am Ammersee

CIPRA Deutschland

www.cipra.de

- Bergwacht im Bayerischen Roten Kreuz
- Bund Naturschutz in Bayern e. V.
- Deutscher Alpenverein e.V.
- Gesellschaft für ökologische Forschung e.V.
- Landesbund für Vogelschutz in Bayern e.V.
- Mountain Wilderness Deutschland e.V.
- NaturFreunde Deutschlands e.V.
- Ökologischer Jagdverband e. V.
- Verband Deutscher Berg- und Skiführer e. V.
- Verein zum Schutz der Bergwelt e. V.

Bozen/Bolzano

CIPRA Südtirol

www.cipra.org/de/CIPRA/cipra-suedtirol

- Alpenverein Südtirol
- Arbeitsgemeinschaft für Vogelkunde und Vogelschutz in Südtirol
- Baubiologie Südtirol
- Bund Alternativer Anbauer
- Heimatpflegeverband Südtirol
- LIA per Natura y Usanze
- Naturfreunde Meran-Südtirol
- Naturtreff Eisvogel
- Plattform Pro Pustertal
- Südtiroler Gesellschaft für Gesundheitsförderung
- Südtiroler HochschülerInnenschaft
- Umweltschutzgruppe Vinschgau

Lokalne skupine: Umweltgruppe Andrian – Umweltgruppe Bozen – Umweltgruppe Brixen – Umweltgruppe Eppan – Umweltgruppe Jenesien – Umweltgruppe Kaltern – Umweltschutzgruppe NusSchlern – Umweltgruppe Olang – Umweltgruppe Rasen-Antholz – Umweltgruppe Salurn – Umweltgruppe Terlan – Umweltgruppe Ulten – Umweltgruppe Vahrn – Umweltgruppe Wipptal

Ljubljana

CIPRA Slovenija

www.cipra.org/slovenija

- 130 posameznikov

Wien/Innsbruck

CIPRA Österreich

www.cipra.at

- Arbeitsgemeinschaft der Berg- und Naturwachten Österreichs
- Kuratorium Wald
- Naturfreunde Österreich
- Naturschutzbund Österreich
- Österreichischer Alpenverein
- Österreichischer Forstverein
- Österreichischer Touristenklub
- Verband Österreichischer Höhlenforscher
- Zentralstelle der Österreichischen Landesjagdverbände

Devet avstrijskih dežel: Vorarlberg, Tirolska, Salzburg, Koroška, Zgornja Avstrija, Štajerska, Spodnja Avstrija, Dunaj, Gradišanska.

Torino

CIPRA Italia

www.cipra.org/italia

- Associazione Ambiente e Lavoro
- Associazione Dislivelli
- Club Alpino Italiano
- Dachverband für Natur- und Umweltschutz in Südtirol
- Federazione Italiana di Parchi e delle Riserve Naturali (Federparchi)
- Federazione Italiana Pro Natura
- Gruppo Amici della Natura
- Gruppo Ricerche Cultura Montana
- Istituto Nazionale di Urbanistica
- Istituto Pianta da Legno e Ambiente
- Italia Nostra
- Lega Italiana Protezione Uccelli
- Legambiente
- Mountain Wilderness Italia
- Parco delle Alpi Marittime
- Parco delle Orobie Valtellinesi
- Parco Nazionale della Val Grande
- Parco Nazionale delle Dolomiti Bellunesi
- Parco Nazionale dello Stelvio
- Pro Natura Torino
- Società di Scienze Naturali del Trentino
- Servizio Glaciologico Lombardo
- WWF Italia

EKIPA CIPRE INTERNATIONAL

Zadnja vrsta z leve proti desni: **Nicoletta Piersantelli** (I), **Christina Bachner** (A), **Jakob Dietachmair** (A), **Bettina Hug** (A), **Madeleine Rohrer** (I), **Caroline Begle** (A), **Julitta Eller** (A), **Karen Schillig** (D), **Wolfgang Pfefferkorn** (A), **Carole Piton** (F), **Barbara Wülser** (CH) _ *Prva vrsta z leve proti desni:* **Claire Simon** (F/D), **Petra Beyrer** (A), **Aurelia Ullrich-Schneider** (D) _ *Na sliki manjkajo:* **Bruno Stephan Walder** (CH), **Tanja Mähr** (A), **Antonija Wieser** (A), **Cathérine Frick** (LI), **Eva Schwienbacher** (I), **Katharina Spannraft** (D)

www.cipra.org/cipra-international/sodelavci

UPRAVNI ODBOR CIPRE INTERNATIONAL

Dominik Siegrist (CH)
predsednik

Jernej Stritih (SI)
podpredsednik
(od oktobra 2013)

Damiano di Simine (I)
podpredsednik
(od oktobra 2013)

Christian Baumgartner (A)
podpredsednik
(od oktobra 2013)

Josef Biedermann (LI)
blagajnik

Katharina Conradin (CH)
članica upravnega odbora
(od oktobra 2013)

Helmuth Moroder (I)
podpredsednik
(do oktobra 2013)

Katharina Lins (A)
podpredsednica
(do oktobra 2013)

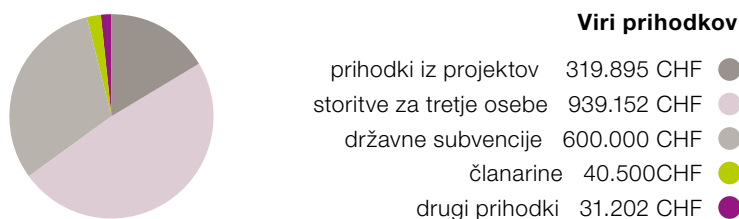
Marjeta Keršič-Svetel (SI)
podpredsednica
(do oktobra 2013)

FINANČNO POROČILO IN ZAHVALA

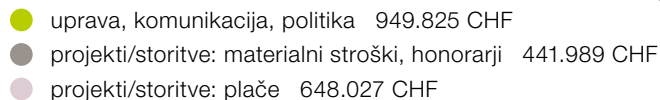
Iskreno se zahvaljujemo vsem posameznikom in organizacijam, ki so nam v letu 2013 izkazali zaupanje in podprli naše delo.

V letu 2013 so prihodki CIPRE znašali 1,931 mio. CHF, medtem ko so odhodki znašali 2,040 mio. CHF. Celotni poslovni izid tako izkazuje izgubo v višini okoli 109.000 CHF, kar pa je posledica nekaterih sprememb, ki jih ni bilo mogoče predvideti: odhod direktorja Bruna Stephana Walderja in nujno potrebna reorganizacija ekipe sta povzročila višje stroške dela, medtem ko so višji administrativni stroški posledica odselitve Lihtenštajnske družbe za varstvo okolja (LGU) iz skupnih poslovnih prostorov. Veliko je bilo storjenega na področju oblikovanja novih projektnih idej in makroregionalnega procesa, oboje v smislu dolgoročnih investicij. Dodatnih stroškov ni bilo mogoče nadomestiti z dodatnimi prihodki. Za leto 2014 je predvideno izvajanje varčevalnih ukrepov.

Največji del prihodkov v letu 2013 so bili prihodki od storitev, opravljenih za tretje osebe, zlasti za društvo Alpsko mesto leta in Omrežje občin Povezanost v Alpah. Naša organizacija je bila vnovič deležna velikodušne finančne podpore Kneževine Lihtenštajn, kjer ima CIPRA svoj sedež. Prispevek države znaša tretjino vseh prihodkov in je sploh pogoj za redno delovanje na področju obveščanja javnosti o temah, povezanih s trajnostnim razvojem, in sodelovanje v različnih političnih procesih. Na tretjem mestu so prihodki iz projektnih sredstev. Plačila prispevkov naših članic pričajo o tem, da smo organizacija, ki je aktivna na vsealpski ravni.

Poraba sredstev

S polovico sredstev financira CIPRA svoje dejavnosti v okviru projektnega dela in opravljanja storitev. Prav tako pomembna, kot je uresničevanje načel trajnosti, sta komuniciranje z javnostmi in politično delovanje in temu je namenjena druga polovica sredstev. Sem sodijo redno delo z mediji, izdajanje tematske revije Alpenadru in e-glasila alpMedia ter politično delovanje v okviru Alpske konvencije in procesa priprave strategije Evropske unije za alpsko makroregijo. Vrednost premoženja CIPRE International je konec leta 2013 znašalo okoli 300.000 CHF. Revizijo zaključnega računa in knjigovodskega poslovanja CIPRE International je opravila neodvisna revizijska hiša Revitrust AG iz Schaana/LI. Podroben izkaz prihodkov in odhodkov ter bilance je objavljen na www.cipra.org.

CIPRA International
se za podporo in naročila
zahvaljuje:

Lihtenštajnu
www.llv.li (de)

Omrežju občin „Povezanost v Alpah“
www.povezanostvalpah.org

Društvu Alpsko mesto leta
www.alpskomesto.org

Zveznemu uradu za prostorski razvoj (ARE), Švica
www.are.admin.ch (de/fr/it/en)

skladu Fondation Assistance, Triesenberg, Lihtenštajn

agenciji Executive Agency for Competitiveness and Innovation (EACI)
www.ec.europa.eu/eaci (en)

CIPRI Nemčija
www.cipra.de (de)

neprofitnim organizacijam in ustanovam v Lihtenštajnu

Obrotni zbornici München in Zgornja Bavarska, Nemčija
www.hwk-muenchen.de (de)

članske organizacije (prim. str. 20 in 21)

skladu Valüna Stiftung, Vaduz, Lihtenštajn

skladu ICF International Charitable Foundation, Vaduz, Lihtenštajn

Urada za prostorski razvoj in geopodatke Kantona St. Gallen, Švica
www.areg.sg.ch (de/fr/it/en)

skladu Aage V. Jensen - Charity Foundation, Vaduz, Lihtenštajn

skladu Stiftung Fürstlicher Kommerzienrat Guido Feger, Vaduz, Lihtenštajn

skladu Karl Mayer Stiftung, Vaduz, Lihtenštajn

Zveznemu ministrstvu za okolje, varstvo narave in varnost reaktorjev, Berlin, Nemčija
www.bmu.de (de)

programu EU Mladi v akciji
www.aha.li (de)

Kantonu Graubünden, Švica
www.gr.ch (de/it/en)

Mednarodna komisija za varstvo Alp je nevladna krovna organizacija z nacionalnimi odbori v sedmih alpskih državah: Avstriji, Franciji, Italiji, Lihtenštajnu, Nemčiji, Sloveniji in Švici ter z regionalnim predstavništvom na Južnem Tirolskem. Zastopa okoli sto združenj in organizacij iz celotnega alpskega prostora. CIPRA si prizadeva za uveljavljanje trajnostnega razvoja v Alpah in se zavzema za ohranjanje naravne in kulturne dediščine, ohranjanje regionalne pestrosti in reševanje čezmejnih problemov v alpskem prostoru. Ustanovljena je bila 5. maja 1952, sedež ima v Schaanu v Lihtenštajnu. Lihtenštajnska davčna uprava priznava CIPRI status neprofitnega društva. Vodila in statut CIPRE najdete na www.cipra.org.

CIPRA International

Im Bretscha 22, 9494 Schaan, Liechtenstein
Tel. +423 237 53 53 | Fax +423 237 53 54
international@cipra.org | www.cipra.org

